

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 31.

4de august 1900.

26de aarg.

„Gutten min, gutten min, hvad er det, du har gjort?“

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I passer til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til bibelhistorien, stykke 80.

Jesús helbreder den kananæiske kvindes datter.

"Kald paa mig paa nødens dag, saa vil jeg udfri dig, og du skal prise mig" (Salme 50, 15).

Denne skjønne fortælling fører os norden om Galilæa; nord til et land, som kaldes Fenikien. Der laa de to byer Tyrus og Sidon. Der oppe finder vi denne gang Jesús og hans disciple.

Naar Jesús drog bort til saabanne affidelsiggende steder, var det helst, forat han kunde finde hvile. Som sandt menneske trængte han ligesom vi til hvile. Lillige vilde han nu og da gjerne være alene med sine disciple. De gik jo i skole hos ham. De skulde jo blive verdens kristne lærere. Saa trængte de ofte at faa være alene med Jesús uden at forstyrres af andre.

Men Jesús, som vidste alle ting, og som havde et hjærteligt hjerte for alle nødblidende, han vidste nok ogsaa, at der sad en stakkars nødblidende kvinde der langt oppe i nord. Det var en kananæisk, en hebenst kvinde. Hun hørte ikke til jødefolket.

Denne kvindes nød var meget stor. En ond aand havde taget bolig i hendes lille datters legeme. Naar de onde aander faar lov til det, farer de altid ilde med saabanne mennesker. De plager og pner dem paa mange maader. Derfor bør vi flittig bede Gud bevare os, at ikke den onde skal faa magt over os.

Da denne kvinde fik høre, at Jesús var kommen nær til hendes opholdssted, løber hun afsted for at finde ham, og saa snart hun fik øie paa ham: raaber hun efter ham: "Herre, du Davids søn! forbarm dig over mig" o. s. v. Hvordan havde hun, en hedning, lært at kende ham? Jo, der var mange hedninger, som havde faaet høre, at en frelser skulde komme til Israels. Da Jesús var kommen, og især da han havde beghndt sin virksomhed, spredtes

rhgtet om ham, og mange af hedningerne gabt agt paa, hvad de saaledes hørte. En saadan var ogsaa denne kvinde. Det kan godt hende, at det, som hun havde lært og hørt om Jesús, vilde have været en døds stat for hende, dersom hun ikke var kommen i nød. Men saa kom den tunge nød. Da vaagne de i hendes minde det, som hun havde hørt om Jesús. Og saa kom Jesús. Da var ogsaa hjælpen kommen.

Men saa det ud sliig for hende? Der staar, at Jesús svarede hende ikke et ord. Hvorfor svarede han hende ikke?

Det er ofte saa, at det, som vi vinder let, har liden værdi for os. Det, som koster os stor anstrengelse, er os til størst nytte.

Jesús vilde øve denne kvinde i haab og taalmodighed, derfor lod han, som om han ikke hørte hende. Det gjør Jesús ofte med dem, som beder til ham om hjælp i nøden.

Disciplene gik nu i forbøn for hende. Af deres ord ser det dog ud, som om det var mere af utaalmodighed end af medlidenhed med hende. At de traadte til, syntes nu heller ikke at staffe hende megen hjælp; thi Jesús benyttede sig af deres mellemkomst til at udtale nogen rigtig haard ord; hvad sagde han? "Jeg er ikke udsendt uden til de fortabte faar af Israels hus."

Hvad mener han med det? Mener han dermed, at han var kommen bare for at hjælpe og frelse jøder? Det vilde være i strid med hele skriften. Han er alle menneskers frelser, baade jøders og hedningers. Men med hine ord vil han sige, at hans personlige virksomhed her i verden skulde være inden jødefolkets grænser. Og det var den ogsaa, med nogle saa undtagelser som denne i vor fortælling. Men for den stakkars kvinde indeholdt disse ord en haard prøve for hendes tro. Hun var jo ikke af Israels folk. Men gav hun op? nei hun kasted sig ned for hans fødder og kort er hendes Bøn: "Herre, hjælp mig!" — Men nu kom den tungeste prøve. Han sammensignet hende med en hund, saa uværdig var hun til hans hjælp. Det var ydmygende. Lov hun sig ydmyge? Ja, med glæde vilde hun være for ham som en hund. Thi da kunde han jo ikke, siger hun, negte hende smulerne fra sit bord. Med dem var hun tilfreds. Og nu var Jesús overbunden. Nu var hun bleven prøvet længe nok. Hun havde kæmpet med Gud og bundet seier. Og hvilken herlig seier hun vandt. Hendes datter blev frisk og befriet fra den onde aand. Og kvinden selv fik det vidnesbyrd: "Kvinde, din tro er stor, dig ste, som du vil."

Denne kvinde skal lære os at holde ved i hånden, omend Gud synes ikke at ville høre, og at tro Herrens ord: "Kald paa mig paa nødens dag, saa vil jeg udfri dig, og du skal prise mig."

Hvem Herren elsker, den revser han.

Der fortælles om gamle biskop Brorson, som har skrevet salmen: "Vort kors gjør sure miner", og saa mange andre herlige salmer om korset, at der en dag kom en fattig, men troende mand op til ham. Forbauset saa han sig om i bispegaarden, hvor der i hans øine var meget pragtfuldt. Derpaa spurgte han biskopen: Hvor er det kors og den trængsel, som De hr. biskop, har sunget saa skjønt og gribende om? Biskopen svarede intet, men tog manden ved hånden, førte ham gjennem flere gange hen til en aftrog i bispegaarden og stillede ham foran et aflukke med jernstænger. Dag disse stænger levede to af biskopens hørn i vilbt vand, lignende dyr mere end mennesker. Da blev den fattige mand dybt beffjæmmet og angrede bitterlig sit overmødige spørgsmål.

Saaledes kan mange mennesker have en byrde at bære, som ingen merker noget til, ja hvis tilbørelse ikke aner, men som derfor ikke er mindre tung.

Alle ting har sin foranderlige lykke,
alle kan finde en sorg i sin barm.
Lidt ere brydt under dyrebart smykke
fulde af sorger og hemmelig barm.
Alle har sit, stort eller lidt,
himlen alene for sorgen er kvit.

Et billede paa troen.

Om høsten naar træerne bliver nøgne, drager fuglen afsted over havet; over sig har den en mørk himmel, under sig det brusende hav; og om den end for første gang gjør den lange reise og ikke med sine øine ser det varme land, som ligger hinsides havet, saa bliver den dog ikke tvilraadig, men følger den drift, som Staberens har nedlagt i dens brydt, og tviler ikke paa, at den skal finde varm luft, grønne enge, blade og frugter. En saadan fast forvisning om det, man haaber paa, og at man ikke tviler paa det, som man ikke ser, er ogsaa givet os kristne i vor tro.

Hermine Bernhoffs barnehistorier.

"For en stilling fraatoba."

En eftermiddag først i juni gik Hagbart Lie nedover til Akerhus fæstning for at træffe nogle kamerater, som han skulde "lege røvere" med.

De havde aftalt at mødes kl. 4½; men da han kom op i nærheden af broen til Ørebøld, saa han, at uret paa det gamle slotstaarn ikke viste mere end 4, hvorfor han kastede sig ned paa kanten af fæstningsgraven og fordrev tiden med at labe en lænke af løvtand, som voffede i mæsses rundt om.

Bludselig fik han øie paa en liden barbenet gut, der sad et stykke fra ham og stirrede op mod Ørebøld, som om han ventede paa nogen.

Han havde yderst daarlige klæder; men blaatois-busserulen var nybasset, hænder og ansigt ligeledes; han lignede slet ikke de skøierungerne, som boede i baggaarden og pleiede at kaste sten efter Hagbart og kaldte ham en "jentegut", naar han heller vilde lege med sin søster og hendes veninder end slaas med dem.

Fattiggutten havde nok lagt merke til Hagbarts prøvende blik; for nu vendte han hovedet mod ham og flttede sig lidt nærmere, som om han gjerne vilde slaa af en pasfiar.

"Hvem er det, du ser efter?" spurgte Hagbart, da de to hørn havde sidet og seet paa hinanden en stund.

"Far min."

"Hvor er han da?"

"Deroppe", svarede den anden og nikkede i retning af Ørebøld.

"Staar han stildbagt?"

"Nei han — han er paa slaveriet", svarede fattiggutten halv høit og slog øinene ned, mens en brændende rødme bredte sig udober de blege kinder.

"Hvad har han gjort?" spurgte Hagbart og kom paa sin side nærmere.

Han havde ofte seet fangerne i de sammensatte dragter med en arm og et buksben af hver slag; men det var første gang, han støbte paa nogen, som kjendte et af disse underlige mennesker.

"Han var med at bryde ind hos en høter i Storgaden; — vi havde det saa smaat med mad og alting; for far kunde ikke saa arbejde nogensteds, og mor var syg", berettede den lille gut i en sørgmødig tone.

Tee venner.

Sufn gjør nytte.

"Han gjorde det for at skaffe penge til os", — vedblev han ivrig, som for at rette paa, hvad han havde aabenbaret om sine sørgelige forhold. "Far er saa god og snild; — han drat albrig op daglønnten sin", løb det videre. "Mor siger, vi maa være lige glade i ham og lydige mod ham, naar han kommer hjem igjen."

"Bliver det længe til, det da?"

"To aar", svarede Hagbart's nye betjendt træt, idet han lagde hovedet ned paa armen og saa ud i luften med et længselstfuldt blik.

"To aar!" gjen tog den anden og saa med en ghfen op mod de mørke stenhuse bag fæstningsmurene.

"Saa skal han rejse over til Amerika", fortsatte fattiggutten efter en kort pause. "Og tjene penge, saa mor kan kjøbe god mad til os og pene klæder, og siden, naar han sender billetter, skal vi rejse efter allesammen; for jeg skal sige dig, mor kjender en fin familie derover, som hun tjente hos, mens de var her, og de har skrevet og sagt, at far maa endelig komme til dem, saa skal de give ham arbejde og hjælpe ham, saa godt de kan."

Det lille magre ansigt var ganske rødt af iber, og øinene strålede ved tanken paa, at naar bare far slap fri, blev nok alting godt og vel igjen.

"Stal du træffe din far nu?" spurgte Hagbart og kastede lænken fra sig; — han syntes, det kunde se underligt ud, om han sad og stelte med sligt i nærværelse af sønnen til en fange.

"Ja jeg venter, til de kommer ud og feier her paa pladsen, saa gaar jeg bort et lidet stykke fra dem."

"Faar du snakke med ham da?"

"Nei, gevaldigeren har ikke lov til det; men han er saa snild, saa; naar han ser mig, spørger han bestandig efter, hvordan vi har det, og siden fortæller han det til far."

"Men kan fangerne albrig snakke med nogen?"

"Jo, mor gaar op til ham hver tredje maa- ned; det nytter ikke at komme oftere."

"Hvorfor følger ikke hun med dig herned?"

"Hun slipper ikke fra; — hun stræber med vass og rengjøring for bedre folk, skal jeg sige dig. Na ja, jeg har liden tid, jeg ogsaa; for straks jeg kommer hjem fra stolen, maa jeg fly i byen med rent tøj, og naar mor gaar ude i husene, er der ingen andre end mig til at passe ungerne."

"Men om søndagen da?"

"Du kan vel skjønne, fangerne gaar ikke paa arbejde om helgen!" udbroød fattiggutten indigneret. "Ikke de mere end andre folk!"

"Det maa være leit, at gevaldigeren ikke lader dig snakke med ham", stødte Hagbart sig at sige; for han skjonte, den anden holdt paa at blive fornærmet.

"Ja men det er hyggeligt for far ligevel, at han ser en af os, og nogen gang har jeg med for en stilling skraatokat."

"Den kan du da umulig saa gibet ham, naar du bare bliver staaende et stykke borte?"

"Jeg skal sige dig, jeg lægger tobakken i det hule træet der, og naar far kommer forbi, mens han feier, tager han den. Gevaldigeren ved vist godt om det; men han siger ingenting, for du ved, det kan ikke gjøre det grand."

"Stal du lægge et stykke skraatokat der idag?" spurgte Hagbart interesseret.

Gutten rystede paa hovedet og vendte ansigtet væk; men den anden saa ganske tydelig, at en stor, tung taare trillede nedover kindet paa ham, og han følte, hvordan han selv blev ganske rød i hovedet ved tanken paa den kobberstillingen, han havde faaet af tante Birgitte; — det var godt, fattiggutten ikke vidste noget om det; — og Hagbart dreiede sig, saa han kom til at ligge over lommen, hvori pengene var, akkurat som om hans nye betjendt kunde se iverk gennem tøiet. —

I det samme kom en stikkelse tilsynne fra den mørke tunnel mod vandet, den, som er slig et yndet opholdssted for røvere, naar de ligger og lurar efter posten.

"Ja nu maa jeg gaa; de andre venter paa mig", sagde Hagbart og reiste sig halvt ubillig fra kanten af graven. "Farvel".

"Farvel", svarede gutten og nikkede blidt til ham; derpaa vendte han atter sit taalmobige lille ansigt i retning af fæstningsporten, hvor netop en graaklædt skare kom tilsynne med spader og trillebører, ledsage af gevaldigeren i uniformsfrokke og hue med guldsnor om.

Hagbart drog sig langsomt hen mod kameraten, der stod og vinkede af alle kræfter.

Stillingen brændte i lommen paa ham, som om det skulde været den bitre taare, han havde seet paa fattigguttens kind; — men det var saa sjelden, nogen gav Hagbart penge, og netop denne gang havde han saa urimelig god brug for dem selv.

Han paastødte sine skridt og var alt saa nær ved kameraten, at han kunde høre hans

ærgelige spørgsmaal om, hvorfor han albrig kom; — da vendte han sig og saa tilbage mod fæstningsbroen.

Den lille sad urørlig paa samme plet og stirrede efter fangerne, der dreiede ned gennem alleen i modsat retning.

Før Hagbart Lie rigtig selv vidste, hvordan det gik til, stod han ved siden af ham.

"Der, tag den!" raabte han hæseblæsende og kastede stillingen i græsset, hvorpaa han styrkede affted igjen, som om han var bange for, at han skulde angre sig og kræve pengene tilbage.

Han var imidlertid ikke kommen langt, før han blev greben i armen, og da han vendte sig, stod straffangens søn der, rød i hovedet efter det boldfomme løb og med haanden krampagtig knyttet over lobberrymten.

"Hvad heder du?" spurgte han.

"Hagbart Lie."

"Det skal jeg huske", sagde fattiggutten i en næsten høttibelig tone og slap sit tag.

Et øieblik efter pilede han nedover mod byen saa hurtig, som hans tynde ben kunde bære ham, og Hagbart gik affted for at røve posten; — men albrig havde han moret sig bedre end idag, og det uagtet stillingen var borte.

* * *

Varene svandt. Hagbart Lies forældre var døde og hjemmet opløst.

Han havde prøvet sig i forskjellige livsstillinger; men det var, som om intet vilde gaa for ham, og thye aar gammel reiste han over til Amerika for at prøve lykken der.

I den nye verden gik det ham imidlertid fra først af ikke bedre end i den gamle. Den lille pengesum, han bragte med, blev mindre og mindre for hver dag, og han støjnte, det vilde ikke vare længe, før nøden stirrede ham lige ind i øinene.

Paa den tid fattede han beslutning om at reise til en liden by længere inde i landet, hvor der skulde være brug for arbejdere ved nogle byggeforetager, og uagtet han ikke var vant med den slags bestjæftigelse, fik han prøve aligevel; — det var nu i hvert fald bedre end at sulte.

Efterat han havde betalt sin jernbanebillet, var pungen omtrent tørt, og det var ikke glade tanker og fremtidshyner, der spøjte i hans hoved den mørke vintereftermiddag, da han sad der trykket tæt op i et hjørne af kupeen uden at male et ord og uden at bryde sig om folk, som steg af og paa toget ved de forskjellige stationer.

Men selv havde han nu i omtrent en halv time været gjenstand for den stærpeste iagttagelse fra en ung mand paa hans egen alder, der var kommen ind i følge med en ældre, som efter lighebed at bømme maatte være faderen.

Denne sad fordybet i samtale med en amerikansk farmer, der sammen med Hagbart dannebe deres reiseelskab for øieblikket.

Sønnen syntes derimod ikke at tænke paa andet end den unge herre i hjørnet, og saa ofte, det lod sig gjøre uden at vække anstød, stirrede han uafsladelig paa, som om han søgte noget i den fremmedes blege træk.

Nu tog amerikaneren affted og steg ud ved en liden station; vognvægen blev næsten umiddelbart slaaet igjen, og lokomotivet pib til afgang.

I samme øieblik, som de sukte videre, hørte den unge mand sig over mod Hagbart, og idet han tog til hatten, sagde han paa egte, hjemlig klingende Kristianiamaal: "Na, om forlæbelse, De — De skulde vel ikke — —"

En heftig rystelse afbrød den talende; Hagbart følte det, som om en usynlig haand greb fat i ham selv og kastede ham langt bort, ned i et sort, bundløst dyb.

Ude i den mørke vinteraften løb jammer og fortvilede strig, blandet med jernbanebetjentens kommandoraab; — lige udenfor stationen var toget stødt sammen med et andet, og nu laa splintrede vogne strøet over marken sammen med døde og saarede.

Hagbarts reisekæller kom begge trykvede udfadte frem fra ruinerne; men et par alen borte laa han selv, bleg og blodig, slængt paa det boldfomme støb.

"Næere, hvad er det, du bestiller, Dskaar?" spurgte den ældste af de to, da han saa sønnen knæle ned foran den fremmede og undersøge hans lommer.

Den unge mand svarede ikke; han havde faaet fat paa en tegnebog, Hagbart bar i brystlommen, og strævede nu med at thye nabnet i det svage stjer fra en løgt, som var bleven tændt et stykke borte.

Saa for han pludselig op og greb sin ledsager i armen.

"Det er Hagbart Lie, far!" raabte han ivrig og pegte paa det livløse legeme; — "gutten, som gav mig stillingen sin til straatobak, ved du!"

Atter knælede han ned foran sin gjenfundne ven og lagde haanden paa hans hjerte.

(Sluttes.)

„Gutten min, gutten min, hvad er det du har gjort?“

[Med bilde.]

Gamle fru Ellingsen var godt kjendt af alle i den lille by. Hun var et snildt gammelt menneske, som især alle de fattige var saa glad i; thi hun var rig, og hendes hjeriens ønske var at kunne hjælpe dem, som led nød. Dette var hendes livs glæde, efterat hun havde mistet sin mand for nogle aar siden.

Men ogsaa saadanne elskelige gamle kan have sine egenheder, og det var heller ikke fru Ellingsen fri for. Hun var nemlig saa grulig glad i katte og havde mindst en fem—seks saadanne i sit hjem, og disse stilledes hun for, som om de skulde være hendes børn; hun havde dem stadig om sig, og naar en fremmed kom ind til hende, vilde han som regel finde én, om ikke to katte liggende i sofaen i storstuen hendes, og hun gjorde ikke mine til at jage dem bort fra denne plads, om det var aldrig saa fine gæster, som aflagde hende besøg.

En af kattene fulgte endog med hende omkring i byen, ligesom en hund følger sin herre.

Alt dette vakte selvfølgelig adskillig munterhed i byen. Hvor godt man syntes om den gamle, saa kunde man ikke lade være at gjøre en smule nar af hende for denne overdrevne kattelørlighed. Og da hun saa paa sine ture begyndte at lade ikke bare én, men to katte følge i hælene paa sig, da syntes mange, at det gik for vidt. Især var byens børn tilbøielige til at more sig og le af den gamle, naar hun kom henigjennem gaden med sine katte.

En dag ringte det paa døren hos doktor Svendsen, og snart efter traadte fru Ellingsen ind i doktorens stue. Han havde stor agtelse for den gamle frue; han havde saa mangan gang seet, hvor snild hun var mod syge. Han tog høflig mod hende, bad hende venlig sidde ned, men forundrede sig over, hvad hun vilde; en anden af byens læger var nemlig hendes huslæge.

Efter en stunds samtale fik imidlertid doktoren vide grunden til hendes komme.

Med taarer i øinene fortalte hun, at Herman — saa hed doktorens ældste søn — havde kastet sten efter kattene hendes flere gange og opført sig mindre pent idethale mod hende.

Doktoren blev meget bedrøvet og lod Herman kalde ind. Gutten blev forstrækket, da han saa fru Ellingsen sidde der, han havde ond samvittighed og vidste, hvad hun vilde. Han maatte ud med sandheden, og det var meget alvorlige ord, som han fik høre fra faderen for sin opførsel.

Senere om aftenen kaldte faderen ham atter til sig; han havde noget at sige ham, som han ikke kunde, medens fru Ellingsen var tilstede. Han fortalte sin søn om alt, hvad den gamle gjorde for de syge og idethale hvilket prægtigt menneske hun var. Han gjorde dette paa en maade, saa gutten blev rent bevæget og fik en levende følelse af, hvor stammeligt det var at opføre sig saaledes mod den gamle dame. Hun stod for ham i et helt andet lys end tidligere, og det forstod han, at var der noget han aldrig mere vilde gjøre, saa var det at gjøre gamle fru Ellingsen fortræd.

Han lovede ogsaa sin far dette, og det faldt ham heller ikke vanskeligt at holde dette; thi der var vel ikke mange i hele byen, han nu havde saadan agtelse for som den gamle frue.

Opl. paa den geografiske gaade i nr. 29.

De britiske øer.

1. Danmark
2. Eterfund
3. Bodo
4. Norø
5. Italien
6. Transvaal
7. Indien
8. Sverige
9. Fragersø
10. Edinburg
11. Østersøen
12. Elben
13. Rhinen

Geografisk spørgsmaal.

Nævn mig en europæisk hovedstad, hvori en større elv er gjemt.